

PORTFÓLIÓ

Nyirő-Horváth Dóra

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi

Intézet

**Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs
pedagógusa szakirányú továbbképzés**

SEGÍTENI – A JÖVŐBEN

Belső konzulens:	Tóth-Szerecz Ágnes egyetemi tanársegéd
Belső konzulens intézete:	Neveléstudományi Intézet
Készítette:	Nyirő-Horváth Dóra

Tartalom

1. A portfólió összeállításának szakmai háttere	2
1.1 Szakmai életút rövid bemutatása	2
1.2. Szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban	3
1.3. Önértékelés: erősségek, fejlesztendő területek.....	4
1.4. Személyes célok, feladatok a képzés során.....	6
2. A szakmai fejlődést elősegítő tanulmányi eredmények	7
2.1. A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása	7
2.1.1 A pedagógus szerepei és munkatevékenysége beadandó dolgozatának kivonata.....	8
2.1.2 A nevelési, oktatási intézmények hatékonysága beadandó dolgozatának kivonata	10
2.1.3 Speciális nevelési feladatok 1. beadandó dolgozatának kivonata	13
2.2. A szakmai fejlődés tényeinek összegzése.....	16
2.3 Összegző reflexió a szakmai fejlődésről	17
3. Továbbtanulási és fejlődési célok megfogalmazása	18
3.1 A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába.....	18
3.2 Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálása	19
3.3 További szakmai tervek	21
4. Összegzés	21
5. Felhasznált irodalom	23
6. Melléklet	24

1. A portfólió összeállításának szakmai háttere

„A tudni vágyás legbensőbb igényünk. Minden út jó, ami hozzá vezet.”

Michel de Montaigne

Portfólióm megírásában az a rengeteg ismeretanyag segített, amit sajátomnak tudhatok az elmúlt egy év alatt. Az oktatóktól kapott információk, ötletek és témák folyamatosan ösztönöztek, motiváltak. Nyitottabb lettem a változásra, változtatásra, a megújulásra. Az új ismeretanyagokat hatékonyan és innovatívan fogom beépíteni és kamatoztatni a munkámba a jövőben.

1.1 Szakmai életút rövid bemutatása

2018 szeptembere óta dolgozom logopédusként. Ez év nyarán végeztem a Kaposvári Egyetem, gyógypedagógia- logopédia szakirányon. Egy idegenforgalmi-vendéglátóipari kaposvári szakközépiskolában érettségiztem, így hosszú évekre elköteleződtem a turizmus iránt. 2009-2014 szeptemberéig gyesen voltam két fiúgyermekkel, majd a gyese lejárta után iratkoztam be a gyógypedagógia szakra. Tanulmányaim során törekedtem a minél jobb eredmény elérésére, melyet sikeresen teljesítettem, mivel a diplomám mellé egy kitüntetést is átvehettem Kaposvár polgármesterétől.

Az alapképzés időszakában oktatóim és a gyakorlati helyek intézményeiben dolgozó pedagógusok nagy hatást gyakoroltak rám, mely igazán meghatározó volt a négy év alatt, és a mai napig számottevő. Frissen végzett logopédusként nagy elhatározással és agilitással vettettem bele magam a gyógypedagógusok közel sem egyszerű mindennapjaiba.

2018 szeptemberében a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Igali Tagintézményénél kezdtem meg a tanévet. Zömében hátrányos helyzetű falvakban élő gyerekek számára tesszük lehetővé a fejlődést és a felzárkóztatás lehetőségét. Igal a legkisebb tagintézmény a legkevesebb dolgozói létszámmal, mégis ezernél is több gyermek és tanuló kap ellátást évről évre. Ellátott intézményeink és pedagógusaink száma az évek során folyamatosan bővült. Jelenleg 14 létesítményben látunk el gyermekeket.

A pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásainak keretein belül a logopédiai alapellátás adja az előírt óraszámaimat. Másik fontos terület az utazó gyógypedagógiai hálózat, ahol célom a többi gyermekkel együtt nevelt, integrált, speciális ellátást igénylő gyermekek egyéni, illetve kiscsoportos formában történő komplex logopédiai ellátása, fejlesztése. Töreksem továbbá az iskolai sikertelenséghez vezető okok feltárására és kiküszöbölésére, a fejlődési különbségek kiegyenlítésére, kompenzálására.

Munkám Tolna Vármegyébe is átszólít, ezért sokat utazom, mely ad egy kis kikapcsolódást és lehetőséget a feltöltődésre. Jelenleg csak óvodáskorú gyermekekkel foglalkozom, amit rendkívül hálás feladatnak érzek.

Nagy hangsúlyt fektetek a folyamatosan megújuló kézzel készült, újrahasznosított eszközökre, amikkel nem csak örömet szerzek, de új lendületet és motiváltságot is belecsempészek a mindennapokba. Rengeteg saját tulajdonú fejlesztő játékkal rendelkezem, melyekkel a differenciált terápiaiak így rendkívül gördülékenyen zajlanak. Nem utolsó sorban mentális egészségem fenntartásában is segít mikor az eszközöket készítem, hiszen nagyon szeretem a kézműves tevékenységeket.

Az évek során számos tanfolyamon és konferencián vettem részt annak érdekében, hogy tudásomat bővítsem, látásmódomat szélesítsem, kompetenciám határait tágítsam.

Kulcsfontosságúnak tartom a folyamatos megújulást, önképzést és önfejlesztést. Ezen látásmód is motivált a szakvizsga elvégzésében.

1.2. Szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban

Mint már korábban is említettem, elengedhetetlennek tartom a folyamatos megújulást és fejlődést, így nem volt kérdés számomra, hogy a Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs pedagógus szakvizsgát fogom elvégezni. Emellett a 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet 33. § alapján a követelmény az, hogy a pedagógiai szakszolgálatoknál feladatot ellátó gyógypedagógusoknak szakvizsgával kell rendelkezniük, melyet maximum 5 éves szakmai gyakorlat előzhet meg.

A tapasztalatok sajnos azt mutatják, hogy évről-évre egyre több gyermek lesz sajátos nevelési igényű. Munkám során is észlelem ezt a változást, így a témával kapcsolatban minden új ismeret, tudás és tájékozottság rendkívül fontos. Látom és tapasztalom, hiszen részese vagyok életük egy kis részének, hogy a mindennapos nehézségek milyen óriási terhet nyomnak az

érintettek vállára. Meg kell említenem az őket tanító pedagógusok megpróbáltatásait, és nem szabad kihagyni a felsorolásból a szülőket sem, akiknek a legnagyobb a küzdelmük különleges bánásmódot igénylő gyermekükkel. Minél többet tudok erről a jelenségről, annál hasznosabb a tevékenységem, hiszen hosszú-hosszú évek befektetett munkájával elősegíthetem az eredményes társadalmi beilleszkedést számukra.

A jövőbeli céljaim között központi helyet kapnak a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek. Egyik legfontosabb teendőmnek tartom a fokozott odafordulást, segítségnyújtást, segítő kéz biztosítását, hogy a hön áhított inklúzió megvalósításához, a saját kompetenciáim legfelső határáig hozzájárulhassak. Jól felkészült szakmai tudással, gyogyepedagógusi lélekkel és a nyugodt, állandó környezet biztosításával.

1.3. Önértékelés: erősségek, fejlesztendő területek

Megfogadtam munkába állásom kezdetén, hogy minden évben elvégzek egy-egy tanfolyamot. Továbbképzéseken veszek részt, amivel tudásomat gyarapítom, és ezzel hivatásomat minél magasabb színvonalon tudom majd végezni. Azóta is tartom magam ehhez a hitvalláshoz. Erősségemnek tartom ezen törekvésemet és remélem még számos lehetőségem lesz az önfejlesztésre.

Főiskolai oktatómtól jött az a megkeresés, hogy elősegíthetném egy Hangtani Tudatosság Gyorsteszt országos bemérését. A gyorsteszt azon 5-7 éves, nem SNI-s gyermekek számára készült, akiknél a szótag- és fonématudatosság elvárható szintje elmaradást mutat.

Természetesen nagyon örültem a lehetőségnek, így azóta magabiztosan és 100% jogosultsággal használom ezt a vizsgálóeljárást. Erre épül a Hang- lépcső elnevezésű tréning, melyet ugyanazon kiváló szakemberek neve fémjelez, mint a fenti tesztet. Bemutatják hogyan lehet az 5-7 éves gyermekek hangtani tudatosságát fejleszteni. Hogy hasznát is vegyem a vizsgálóeljárásnak magától értetődő volt, hogy ezt a kurzust is elvégezzem.

Szorosan kapcsolódik munkámhoz a beszédtechnika is, ezért 2020-ban részt vettem Schmidtné Balás Eszter tanfolyamán, ami egy Beszédtechnika online szeminárium volt. Itt még magasabb szinten sajátíthattam el a koncentrációs gyakorlatok, lazítás-légzés, a hangadás, valamint az artikuláció és a kifejező beszéd fortélyait. A tanfolyam aktív közreműködést igényelt, melynek zárása szakirodalom ismertetésből, a saját fejlődés értékeléséből és egy órarészlet vezetésből állt.

2020. március közepén egy teljesen ismeretlen és váratlan eseménnyel kellett szembenéznem. A COVID-19 vírus alapjaiban változtatta meg addigi munkámat. A Református EGYMI közös összefogással egy akciótervet dolgozott ki arra vonatkozóan, hogy a még számunkra ismeretlen járványügyi helyzetben se maradjanak a családok- leginkább a gyerekek- segítség nélkül. Sikerült mindannyiunknak megtalálni azt az átmeneti alternatív módot, amivel folytatni tudtuk a fejlesztéseket. Rengeteg logisztika, együtt gondolkodás, tervezés után minden kisgyermekhez eljutott valamilyen formában a képességfejlesztő feladat, gyakorlat, játék. Vegyes érzésekkel telt el a három hónap, hiszen munkám fő jellegzetessége a kontaktus, az interakció, ami ebben az esetben nem volt megvalósítható. Mégis a tanév végén úgy éreztem, semmi nem volt hiábavaló. Azért sem, mert sikerült mélyebben is elsajátítanom az információs és kommunikációs technológia (továbbiakban IKT) használatát, mellyel kompetenciáim határait is ki tudtam bővíteni. Azóta sokkal bátrabban használom a terápiákon az IKT-t a gyerekek legnagyobb örömére.

Logopédiai munkámban fontos szerepet kapnak a folyamatos szűrések és vizsgálatok. Az 5 éves gyerekeket központilag meghatározott szűrőeljárással mérem. Ehhez is elvégeztem a Logotech+Kft szervezésében a Szól-e? (Szűrőeljárás az óvodai logopédiai ellátáshoz) tanfolyamot, hogy kompetensen, magas szakmai tudással és hozzáértéssel legyek képes a szűrések lebonyolítására, és a megfelelő módon, pontosan kiértékelni azokat. A szűrés átfogó és részletes információt ad a vizsgált gyermek beszédállapotáról, nyelvi képességéről, olvasás- és íráskészültségéről, valamint aktuális grafomotoros állapotáról. A félrediaosztizált gyermek óriási hátrányt tud felhalmozni, mellyel a hasznos idő elúszik, a lemaradás mérséklése pedig rendkívül nehezített.

A nevelési évek során sok szülő keresett meg kisebb- nagyobb problémával. Kiemelten fontosnak tartom a velük való személyes kommunikációt. Jó szó, vagy adott pillanatban egy bátorító mondat, sokszor segít a probléma, nehézség megoldásában. A velük való folyamatos kontaktus ugyanolyan fontos és élenjáró prioritás a munkámban, mint a magas színvonalú szakmai tudás fejlesztése, csiszolása, használata a terápiák során. Hiszen senki sem ismeri jobban a gyermeket, mint a szülei.

Mint utazó gyógypedagógus, felelősségteljes és kitüntetett feladatnak érzem a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Szakértői véleményük gondos, részletes megismerése és tanulmányozása, olyan támpontokat biztosít számomra, mellyel célzottan, hatékonyan fejleszthetem őket. Itt is meg kell említenem az óvodapedagógusok segítségét, a közös konzultációkat arról, hogy adott gyermeket az ő szemszögükből is jobban megismerhessem. Ha

időm engedi, szívesen járok be a csoportokba. Szeretem megfigyelni az óvodásokat kötetlen játék közben is. Érdeklődve nézem az SNI-s gyerekek csoportban való tevékenységét. Sok információt tudok ilyenkor gyűjteni, melyek mind a munkámat segítik.

Igyekszem jó kapcsolatot ápolni minden intézményi dolgozóval, szakemberrel, mert a teammunka is hatékonyabb, ha segítőkészek és elfogadóak vagyunk egymással. A csoportbeosztások és órarendek tervezésénél mindig segítséget kérek az intézmények pedagógusaitól. Fontos számomra és természetesen számukra is, hogy az óvoda napirendjéhez igazodjak, így mindig megtaláljuk a mindenki számára optimális időpontot/idősávot. De nem csak emiatt tartom kiemelkedően fontosnak a közös munkát. Mindig értékes információkat kapok ahhoz is, hogy melyik gyermek kivel/kikkel tud hatékonyabb módon együttműködni, és kik azok, akik nehezebben kezelhetőek egy bizonyos társaságban (természetesen a hanghibákat is figyelembe véve). Bizonyossággal mondhatom, hogy tanácsuk, javaslatuk betartása bevált módszer lett, mert véleményem szerint a terápiák ennek hatására is sokkal hatékonyabbak.

Sajnálatos módon a munkámmal járó rengeteg adminisztráció sok fejtörést okoz a mai napig számomra. Legyen akár tanév eleje, közepe vagy vége, a dokumentációk határidőre való elkészülése sokszor nehezített. Megterhelőnek érzem és jópár alkalommal az utolsó pillanatban készülök el vele. Igyekszem a saját időm újra ütemezésével, valamint naptár használatával megtervezni munkám adminisztrációs részét, hogy határidőre - inkább előtte - elkészüljek feladataimmal. Erre mindig tudatosan oda kell figyelnem, mert sokszor a szabadidőm számottevő része redukálódik emiatt.

Továbbra is legfontosabb számomra a folyamatos szakmai gyarapodás, fejlődés. Meggyőződésem, hogy szüntelen haladni kell a korrallal, befogadónak kell lenni a mindig aktuális módszerekre, metódusokra. Hitvallásom, hogy úgy érdemes valamit csinálni, ha mindig meg tudjunk újulni és nyitottak vagyunk az innovációra, modernizációra.

1.4. Személyes célok, feladatok a képzés során

Személyes céljaim között szerepel a neveléstudomány szaknyelvének még magabiztosabb használata. Szükségesnek tartom adott terület sajátos nyelvezetét és szóhasználatát folyamatosan alkalmazni, különben nem leszek elég hiteles saját szakmámban, munkámban.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez, felzárkóztatásához elengedhetetlen a szakmai ismeretek bővítése és gyarapítása is, mely szintén élenjáró célkitűzés számomra. A tanulásnak mindig folyamatosnak kell lenni ahhoz, hogy munkám hatékony és eredményes legyen.

Hogy nagyobb hozzáértéssel, odafordulással tudjak segíteni az eltérő társadalmi rétegekben élő családoknak, akikre hatványozott feladat hárul kiemelt figyelmet igénylő gyermeke miatt, fontos számomra megérteni a különböző társadalmi rétegződések sajátosságait. Csak így lehet esélyem elérni és megvalósítani az esélyegyenlőség picinyke darabját.

Céljaim között jelentős helyet kap a team munka magasabb szinten való kivitelezése. Még eredményesebben szeretnék együttműködni más szakemberekkel, mellyel hatékonyabb fejlesztéseket valósíthatok meg. Ha sikerül, akkor termékenyebb, sikeresebb lesz a terápia is.

Rendkívül lényeges számomra, hogy képes legyek a különböző problémák és nehézségek mihamarabbi felismerésére és a lehető leghatékonyabb megoldására. Ebben is szeretnék fejlődni, amihez segítséget kaphatok a képzés során.

Prioritás számomra saját intézményem és elkötelezett vagyok iránta. A megszerzett tudásomat önzetlenül, nyitottan átadni munkatársaimnak a közös fejlődést mindig szem előtt tartva.

2. A szakmai fejlődést elősegítő tanulmányi eredmények

Az elvégzett képzés ismét rádöbbsentett a folyamatos fejlődés fontosságára. Minél több tudással és ismeretanyaggal a birtokomban, munkámat egyre magasabb szinten fogom tudni folytatni. Megemlítve az évről- évre egyre gyakrabban felbukkanó különleges eseteket és helyzeteket melyek megoldása és kezelése is felkészült szakembert igényel. Ehhez is hozzásegít majd a tanulmányaim alatt megszerzett hasznos tudás, tapasztalat és ismeret.

2.1. A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása

A kurzusok teljesítéséhez az esetek többségében beadandó dolgozatot kellett készíteni, melyek számos területen mélyítették el tudásomat. Lényegében ezekkel munkám során nap mint nap

találkozom, de górcső alá ilyen mélységekben még sose vettem. A szakmai anyagok, előadások, tapasztalatcserék és javaslatok felnyitották a szememet, hogy megláthassam a változás és a változtatás irányát is. Dolgozataim többségében központi helyet foglal el a szakszolgálati és utazó gyógypedagógus hálózatban történő munkám, mindennapi küzdelmeim és hivatásom szépségei, egyben reflektálva azokra. Kiemelt fontosságúak számomra a sajátos nevelési igényű gyermekek, szüleik és pedagógusai, hisz számuk időről-időre folyamatosan növekszik és ellátásuk számos térségben nem valósul meg.

2.1.1 A pedagógus szerepei és munkatevékenysége beadandó dolgozatának kivonata

Bencéné Dr. Fekete Anikó Andrea egyetemi docens prezentálásában egy rendkívül érdekes kurzusnak lehettem hasznos tagja. Az első előadás a pedagógusi szerepnormákról, a különböző személyiségekről és az életben oly gyakori konfliktusokról és ezek megoldási stratégiáiról beszélgettünk vagy éppen ütköztettük nézeteinket. De sok célszerű és praktikus tanács is gazdát cserélt a kurzus alatt. A teljesítéshez egy esettanulmányt kellett megírni egy szerepkonfliktusról, ami lehetett saját tapasztalat is, de mindenképpen pedagógushoz kapcsolódó. A második alkalommal egy szemináriumi óra keretében meghallgathattuk egymás munkáját is, ami meglehetősen tanulságos és sokszor elgondolkodtató volt. Én személy szerint egyéni élményt dolgoztam fel, mely munkába állásom elején sokszor okozott gondot, fejtörést, belső konfliktust.

Számos kiváló szakembernek sikerült rendkívül jó megfogalmazásban elénk tárni a konfliktus értelmezését, mégis összefoglalva meghatározhatjuk, hogy vita váltja ki vagy saját érdekeink ütköznek máséval, vagy pont magunkban küzdünk emocionális csatákkal. De mindig mindenhol fellelhető, látható, érezhető, tapasztalható az érdekütköztetés (Hornyán, 2020).

Pályakezdő logopédusként bizonyítani szerettem volna. Agilis, tette kész, folyton megújulni akaró erővel vettem bele magam a terápiákba melyektől sikert, csupa jó és pozitív dolgot reméltem. Reménykedtem a szülőkkal való eredményes és közös munkában, hiszen a logopédiai terápiák folyamata akkor sikeres igazán, ha egymást segítve, együtt dolgozunk. Hiába lehet villámgyors egy hang kialakítása, ha a gyakorlás (automatizálás) nem folyamatos és állandó akkor a terápia ideje is sokszorosára nőhet. Személyesen és levélben is megkeresve, valamint az óvodapedagógusok segítségét is igénybe véve kértem a segítségüket, de óhajom

csak nagyon csekély arányban valósult meg. Mint ahogy az is sokszor okozott gondot, hogy a gyermek nem ért be időben az intézménybe, holott kifüggesztett órarend mutatta a logopédiai terápiák pontos idejét, csoportbeosztással együtt.

Azok a gyermekek és szüleik, akik minden kérést betartva ott voltak és gyakoroltak (5-10%), ők tartották bennem az erőt és elszántságot, ami aztán persze fogyni kezdett. Néha dolgozott a lelkemben az indulat, ezzel párhuzamosan egyre nagyobb lett az elkeseredettségem is. Úgy éreztem nem ér semmit a munkám és a sikerélmény- mely óriási motivációs erőként hathatott volna rám- is fogy. Aztán a kezdeti lelkesedés helyét átvette az automatikus munkavégzés.

Ahhoz, hogy egy valós vagy vélt konfliktust sikeresen megoldjunk, önmagunkkal is tisztában kell lennünk. Fontos lehet ilyenkor megvizsgálni azt, hogy engem hogyan befolyásolnak a különböző véleményütköztetések. Vagy hogyan sikerül megoldanom ezeket, illetve folyamatosan monitorozni kell saját képességeimet, kompetenciáimat azzal kapcsolatosan, hogy mit kell vagy kellene újítani, korszerűsíteni, fejleszteni (Hornyán, 2020).

Aztán választottam egy megoldási stratégiát. Alkalmazkodtam. Kényszerből, további eszközök hiányában lemondtam szándékaimról. A mai napig keresem a lehetséges megoldások útját.

Sajnos ez a fajta hozzáállás nagyban szerepet játszik a pedagógusok kiégésének folyamatában.

Reflexió:

Mivel a kurzus keretében alkalmam volt mások beszámolóját is meghallgatni, még jobban tudatosult bennem, hogy a konfliktusok mindenhol jelen vannak, s nem egyedülként küzdök a munkám során tapasztalható problémákkal. Megismerhettem azt is, hogy mások milyen nehézségekkel néznek szembe, s hogy mennyire sokrétű ez a munka és mennyire sokszínűek a pedagógusok.

Arra is rálátást kaptam, hogy ami másoknak bonyodalmat okoz, az nekem egy teljesen hétköznapi mozzanat, de igaz fordítva is: ami számomra megoldandó probléma, arra a többiek csak legyintenek. Abban is különbözőek vagyunk, hogy ugyanazon érdekütköztetést mindannyian más szempontok alapján értékelünk ezért más volt a megoldási stratégiánk is az adott helyzetre.

A szemináriumi óra alatt, az oktató azzal is szélesítette látókörünket, hogy további javaslatokat tett az általunk említett megküzdési módszerek mellett. Számos esetben nem értettünk egyet, de ez nem is gond, hiszen mint említettem más szemszögből látjuk az adott helyzetet. Azért örültem ennek a lehetőségnek, mert sok hasznos információt kaptam arról, hogy mások milyen

problémákkal küzdenek, és azokat milyen módon lehet leereagálni, megkeresni a lehető legjobb megoldást.

Beadandó dolgozatomban egy belső konfliktus részleteit mutattam be. Úgy érzem, hogy a kiválasztott megoldási stratégiám helyes volt, mert ma sem csinálnám másképp. Már nem vagyok pályakezdő, de a probléma még ma is aktuális. Számomra ez viszont nem képezi már belső vívódás tárgyát. Az eltelt idő alatt a fent említett téma már inkább tapasztalati szinten van csak jelen a mindennapjaimban.

Ez a kurzus segített abban, hogy átértékeljem a konfliktushelyzetekhez való hozzáállásomat, valamint végig gondoljam, hogy milyen megküzdési stratégia jelenti a leoptimalisabb megoldást. A hivatásommal járó mindennapi problémákat sokkal magabiztosabban kezelem, mellyel önbizalmam és önismeretem is gazdagodott.

2.1.2 A nevelési, oktatási intézmények hatékonysága beadandó dolgozatának kivonata

Dr. Kontra József egyetemi docens útmutatásai alapján el kellett készítenem munkahelyem, a Magyarországi Református Egyház EGYMI Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Általános Iskola, Óvoda, Utazó Gyógypedagógusi Hálózat és Pedagógiai Szakszolgálat Igali Tagintézményének rendszerszemléletű elemzését, értékelését, majd hatékonyság szempontjából javaslatokat megfogalmazni. A kurzus arra a tényre is rámutatott, hogy a hatékony munkakultúrához rendszerszemléletű gondolkodás kell, és a célok eléréséhez elengedhetetlen a hatékony tervezési-vezetési funkciók megvizsgálása, valamint kiértékelése (Kontra, 1997). A dolgozat elkészítéséhez számos szempontot vázolt, melyek alapján a minősítés majd a tanácsok, ajánlások elkészítése sem okozott gondot.

A Református EGYMI Igali Tagintézményében 15 fő pedagógus lát el fejlesztő feladatokat 14 intézményben. Vállalásunk az, hogy a Református Egyház által fenntartott intézmények gyermekei a lehető legmagasabb szakmai színvonalon részesülhessenek ellátásban, fejlesztésben, felzárkóztatásban.

A képzési rendszer kiváló megvalósításához szükség van arra, hogy csakis elhivatott és az innovációra nyitott emberekből váljanak pedagógusok, gyógypedagógusok. Továbbá, hogy hatásos és eredményes tanárrá neveljék őket (Agóra Oktatási Kerekasztal, 2013). A szakmai

fejlődés prioritás számomra, mert csakis úgy lehetek hiteles a munkámban, ha folyamatosan megújulok. Továbbképzési igényeinket minimálisan támogatják. A meghirdetett tanfolyamok, képzések az esetek nagy többségében nem kapcsolódnak szorosan, hasznosan a hivatásomhoz. Így a modernizáció és előrehaladás érdekében saját finanszírozással, önköltséges formában tudom csak megvalósítani ezen igényeimet. Javaslatként felvettem a zárt tanfolyamok, kurzusok lehetőségét. Hiszen több száz gyógypedagógus végzi munkáját a Református EGYMI-nél, ahol egy előzetes igényfelméréssel még pontosabban meg lehetne határozni a kereslet témáját.

Hálózatunkban széles skálán mozog a gyermekek szociális- kulturális rétegződése, így mindig szem előtt tartom az igényeket, képességeket. Ehhez mérten kell fejlesztő eszközöket választanom, melyek használatával hatékonyabb a terápia. Nagyon elenyésző mennyiségű az az oktató játék, amit számomra biztosítanak. A kézzel készített, újrahasznosított eszközök adnak némi áthidalást erre a problémára, de az eredményes, differenciált fejlesztéshez ennél számottevően nagyobb apparátusra lenne szükségem. Tanácsként a pályázatokat említettem, melyek feltételezett elnyerésével számos segítség érkezhethetne.

Munkám kevésbé jó velejárója az utazás. Személy szerint hetente hozzávetőlegesen 250 km-t teszek meg azért, hogy a hozzám tartozó intézményeket végig látogassam, feladataimat elvégezzem. Az utazásaim során rengeteg értékes és hasznos idő veszik el. Nem mellesleg saját gépkocsi használatával valósul meg, melynek amortizációja is egy sarkalatos pont, mivel ennek a megtérítése nem történik meg. Az utazások csökkentése érdekében próbálkoztunk észszerű csoport-, óra-, és intézménybeosztással. Szerettünk volna egy-egy messzi településre több szakemberrel egy gépkocsival utazni, már csak a költséghatékonyság miatt is. Több ponton is megghiúsult ez az elképzelésünk. Nagyobb lélegzetvételnyi megoldást látnék csak erre a problémára. Az lenne a leoptimalisabb, ha minden intézmény- meghatározott gyereklétszám felett- saját gyógypedagógus gárdával rendelkezne. Már is töredékére csökkenne azon létesítmények száma, ahová utaznia kellene logopédusnak, fejlesztő pedagógusnak, gyógytestnevelőnek.

A mai köznyelvi tudatban a Pedagógiai Szakszolgálat sokszor negatív érzetet kelt az emberek tudatában. A szülők félelme attól, hogy gyermekük fejlesztésben, felzárkóztatásban részesül, legtöbbször azt vonzza maga után, hogy szégyellik, sokszor tagadják is. Ezért sokszor kérdezni és érdeklődni sem mernek. Pedig az ellátó team szakemberei között a szülők is fontos szerepet töltenek be. Hiszem és vallom, hogy a folyamatos edukáció előbb- utóbb eléri célját. Kiemelt feladatnak és egyben küldetésnek is érzem, hogy a Pedagógiai Szakszolgálatokat közelebb

tudjam hozni a szülőkhöz. Merjenek segítséget kérni és a szakemberekkel együttműködni. Érdemes lenne kiadványokkal, szórólapokkal népszerűsíteni segítő munkánkat, hogy egy szoros és bizalmas kapcsolat alakulhasson ki a jövőben.

A felsorolt problémák és a rájuk tett javaslatok már csak említés szinten is jó irány lehetne intézményem számára. Én mindenesetre arra fogok törekedni, hogy a helyi szinten megvalósítható célok és javaslatok realizálódjanak.

Reflexió:

A képzés teljesítéséhez abszolvált dolgozat egy átfogó elemzése intézményemnek, hatékonysági szempontból vizsgálva. A kurzus szemináriummal záródott, ahol alkalmam volt a többi hallgató munkahelyi elemzését, és az ahhoz kapcsolódó hatékonyságot növelő javaslatok megismerésére.

Ezen az órán betekintheztem számos különböző intézmény másfajta működési problémáiba. Ezek közül nagyon sok felvázolt helyzet volt jellemző az én munkahelyemre is. Néhány szituáció megoldási javaslata beépíthető lenne saját létesítményem működésébe. Ugyanakkor szembesültem az ellenkezőjével is: ami egyik helyen tökéletesen alkalmazható, a kitűzött cél elérése érdekében, addig máshol nem fejtené ki a kívánt hatást. Szintén elmondható, hogy egy-egy fejlesztési javaslatra volt többféle reflexió is, melyek egy tágabb rálátást adtak a megoldandó problémára. Éppen ezért fontos az intézmények átfogó elemzése a hatékony működés érdekében.

Beadandó dolgozatomban intézményem működésének hiányosságait tártam fel, saját szemszögemből. Mindennapi munkám során az említett nehézségek folyamatosan jelen vannak, érzékelhetőek. A kialakult helyzetekre olyan megoldási javaslatokat tettem, melyek véleményem szerint megvalósíthatóak lennének és tovább növelnék munkám eredményességét is. Örülök, hogy ebben a témában kellett elmélyülnöm, mivel leírva, átfogó képet kaptam arról, hogy milyen működési problémák nehezítik nap mint nap produktívomat.

Ezáltal lehetőségem volt a megoldási javaslatokon is gondolkodni, melyek megvalósítása sajnos nem tartozik kompetenciáim körébe. Ennek ellenére szívesen megmutatnám ötleteimet és elképzeléseimet a felső vezetésnek bízva abban, hogy ők is meglátják benne a fejlődés lehetőségét.

Ezen a kurzuson azt éreztem, hogy fontos és szerves része vagyok intézményemnek. Egy olyan gyogyopedagógus, aki lehetőségeihez képest próbál megtenni mindent annak érdekében, hogy hivatását a tőle elvárható legmagasabb szinten végezze, végezhesse.

2.1.3 Speciális nevelési feladatok 1. beadandó dolgozatának kivonata

Gróf Anita tanárnőtől kaptam betekintést a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésébe, oktatásába. Bemutatott számos eszközt és módszert, melyekkel megkönnyíthető a mindennapos fejlesztés. A kurzus teljesítéséhez egy esetismertetést kellett abszolválnom saját környezetből és tapasztalatból melynek felépítéséhez iránymutatást is kaptam. A problémát (pedagógiai alaphelyzetet), a szükségletet és a támogatás megvalósulását kellett egymásra épülve vázolnom.

Az általam választott eset egy kisfiú óvodai éveit, majd az iskolába lépését mutatja be az én - logopédiai- szemüvegemen keresztül. Fontos dolog ez számomra, mert egy évekig tartó vesszőfutás oldódott meg és érte el kitűzött célját.

Az óvodába felvett, adott nevelési év során a harmadik életévüket betöltött gyermekeket megsűröm, melyet EMMI rendelet ír elő. Célja a nyelvi fejlettség, szókincs, mondatalkotás és nyelvhasználat aktuális szintjének megismerése. Eszköze a KOFA-III. (Kommunikatív Fejlődési Adattár III.). Ezen adatok alapján döntöm el, hogy szükség van e további vizsgálatokra. Akiknél elmaradást tapasztalok, a Wechsler Óvodás és Kisiskolás Intelligenciateszt Képmegnevezés és Szóértés Szubteszteket végzem el. A szülőkkel Anamnézist veszek fel, melyből lényeges és jelentős információkhoz jutok. Ha bebizonyosodik az életkori szinthez viszonyított elmaradás, akkor terápiába/ellátásba kerül a gyermek, ahol megkezdődik a beszédindítás és a nyelvi fejlesztés.

Így történt ez témám alanyával is, nevezzük őt Lacikának. Már kiscsoportban logopédiai ellátást kapott, mert beszéde, szókincse, nyelvi fejlettsége is késést mutatott. Heti kettő alkalommal foglalkoztam vele, mikrocsoportos formában. Nyílt és barátságos kisfiú volt, feltétel nélkül elfogadta az irányítást. Szókincse hétről- hétre bővült. A nevelési év végére közlékeny óvodás vált belőle. Jókedvű, általában kiegyensúlyozott viselkedést mutatott, bár heves reakciókat mutatott, amikor valami nem sikerült neki maradéktalanul. Számomra az volt még rendkívül szokatlan, hogy Lacikának olyan mértékű gátolt orrlégzése volt, mely sokszor frusztrációt okozott neki, és beszéde sokszor emiatt érthetlenné torzult. Fül-orr-gégészeti vizsgálatot

javasoltam a szülőknek, de a nevelési év végéig jelentős változás ezzel kapcsolatban nem történt.

Lacika 4-5 hanghibával beszélt, melyet még a fennálló gátolt orrlégzés is nehezített, ezért középső csoportban a könnyen szemléltethető hangok javításával folytatódott nála a logopédiai fejlesztés. Legnagyobb bánatomra nem voltak a szülők partnerek a gyakorlásban. Közben szorgalmaztam egy vizsgálatot beszéde, beszédértése, lassú munkatempója, szóródó figyelme és egyéb rész képesség gyengesége miatt. Sajnos ez a nevelési év is érdemleges változás nélkül telt el.

Aztán nagycsoportban megbeszéltük a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal, hogy kérjük a tankötelezettség teljesítésének megkezdése alóli mentesítést. A felmentést megkapta, így még egy nevelési évet maradhatott az óvodában.

Negyedik évben is szorgalmaztam a gyermek szakértői vizsgálatát. A heti kettő terápia kevésnek bizonyult számára. A felmérés megtörtént. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdött. A logopédiai ellátás mellé kapcsolódott szintén heti kettő órában a fejlesztő pedagógus hatékony munkája is. Lacika súlyos mértékű gátolt orrlégzése még mindig fennállt, pedig az elkészült vizsgálati vélemény és az általam leírt és szóban is megerősített állásfoglalás számos alkalommal felhívta a szülők figyelmét az egyre csak romló állapotra, problémára.

Aztán elérkezett az iskolába lépés ideje. A tanítók elmondása alapján Lacika ügyeskedett, próbálta kitartóan végezni feladatait, de a meglévő problémái továbbra is fennálltak. Életkorhoz viszonyítottn beszédértése, nyelvi képességei még mindig jelentős elmaradást mutatott. Fejlődése regresszív tendenciát kezdett jelezni. Jómagam mellett a pedagógusok is szorgalmazták a Vármegyei Szintű Szakértői vizsgálaton való részvételt. Lacika sajátos nevelési igényű gyermek lett, nyelvi és beszédfejlődési zavar miatt. Örültem, hogy innentől magasabb óraszámokban lehetett foglalkoztatni. Időközben megtörtént az orr-és garatmandula eltávolító műtét is. Ugyan az operáció időpontjáig hallása sokat romlott, de bízom a mihamarabbi pozitív fejlődésben.

Több év múlt el úgy feleslegesen, hogy a kisfiú életében előrelépés nem történt. A hasznos idő elúszott, a lemaradás mérséklése pedig rendkívül nehezített. Hiszen egy időben kezdett fejlesztés és a hosszú évek befektetett munkája elősegíti ezen gyermekek eredményes társadalmi beilleszkedését is.

Reflexió:

A Speciális nevelési feladatok 1. kurzus számomra nagyon érdekes, izgalmas és különleges volt. Gróf Anita oktatótól a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekről- ezen belül is leginkább a sajátos nevelési igényűekről- hallottam érdekes adatokat, információkat, történeteket. Rengeteg olyan szituációval, megoldandó feladattal és helyzettel ismerkedhettem meg, melyekkel még közelebb kerülhettem ezekhez a kivételes gyerekekhez és a velük való mindennapi munkához. Hivatásomba beletartozik az SNI-s gyerekek fejlesztése is, ezért külön örültem az oktató színes, olykor humoros, különleges és saját tapasztalaton alapuló egyedi történeteinek, melyet sokszor fényképekkel is illusztrált. Személyében egy nagyon hiteles, szakmailag elhivatott, realiztikus és mérhetetlenül lelkiismeretes embert ismerhettem meg.

Szívemen viselem az SNI-s gyermekek sorsát, ezért is jelentkeztem erre a képzésre. Beilleszkedésükben és fejlődési folyamatukban is részt veszek, de velük kapcsolatosan nagyobb rálátást szeretnék kapni a mindennapjaikban jelen lévő nehézségekről akár szülői, akár pedagógusi megközelítésből.

Napjainkban számuk csak egyre nő, és ezzel arányosan egyre nagyobb szerep jut az integrációnak, inklúciónak. De erre az elfogadásra, befogadásra sokszor nincsenek megfelelően felkészítve és felkészülve se a pedagógusok, se a szülők. Ezen a kurzuson szert tettem számos olyan tudásra, praktikára, melynek alkalmazásával elő tudom segíteni majd azt a folyamatot, mellyel megkönnyíthetem ezen gyermekek eredményes társadalmi beilleszkedését. Fontosnak tartom még ezzel kapcsolatban az érzékenyítést is. Hogy megértsük és elfogadjuk a sokszor mások által csak tágra nyílt szemekkel bámult ember érzéseit, küzdelmeit, személyiségét.

Beadandó dolgozatomban egy óvodás kisfiú esetét ismertettem. Saját tapasztalatból, munkából adódóan. Ahogy írtam is, rendkívül hasznos és a fejlődés szempontjából igen fontos 4 év telt el úgy, hogy a gyermek előrehaladása rendkívül lassú ütemű és hullámzó volt. Nem kapta meg a számára oly fontos fejlesztő órákat. Amikben részesült az viszont nagyon kevésnek bizonyult. Haszontalan, elvesztegetett időnek éreztem mindezt. A hátrányt, a lemaradást sokszor dupla annyi munka, erő, és energia ledolgozni. Ha időben megkezdünk egy fejlesztést, ezzel mérsékelhetjük a lemaradást, akkor nagyobb esélye lehet a gyermeknek is az eredményes felzárkózásra, a zökkenőmentes fejlődésre.

Amit mindenképpen megtanultam az esetből és a kurzus alatt az az, hogy sokkal határozottabban, markánsabban kell kiállnom saját véleményem és nézetem mellett, még ha

ezzel akár konfrontációba kerülök is. Saját kompetencia határainon belül, de céltudatosabban és asszertív módon fogom a jövőben képviselni magam.

2.2. A szakmai fejlődés tényeinek összegzése

Ezen szakirányú továbbképzés elvégzése nagyban hozzájárult szakmai fejlődésemhez számos területen. Mivel munkám során egyre több sajátos nevelési igényű gyermekkel találkozom, így kifejezetten örültem annak, hogy ezen a téren szélesedett leginkább a szemléletem és látásmódom.

Munkám velejárói a konfliktusok és azok kezelése. Néha a szülőkkel, máskor a pedagógusokkal akad nézeteltérésem, melyet mindig próbálok a lehető legoptimálisabban megoldani. Annyira felkeltette érdeklődésemet ez a téma, hogy számos szakirodalmat is beszereztem, hogy a jövőben felmerülő problémamegoldásomat segítse. Hogy megtaláljam az adott konfliktushoz a releváns megküzdési stratégiát, és annak szakszerű alkalmazásával eredményes legyek. Ez a kurzus lehetőséget adott arra, hogy ezeket a helyzeteket magabiztosabban tudjam kezelni. Úgy érzem ezzel fejleszteni tudom az önbizalmamat és az önismeretemet is.

A szakvizsga képzés során „A nevelési, oktatási intézmény hatékonysága” kurzuson megismerhettem különböző intézmények működési rendszerét. Sok nézőpontból ráláttam számos más munkahely hatékonyságát befolyásoló problémára. Elmélyülhettem munkakörnyezetem tanulmányozásában is, melynek tükrében megismertem saját intézményem előnyeit és hátrányait a hatékony működést tekintve. A nehézségekre megoldási javaslatokat is kellett tenni. A hallott információk alapján úgy gondolom, hogy néhány ötlet megvalósítható az én munkahelyemen is. Látóköröm kiszélesedett, hogy megismerhettem különböző intézmények működési módját, beleláthattam mindennapjaikba, ezáltal fejlődött az elkötelezettségem a szakmai felelősségvállalás iránt. Ezért fontosnak tartom, hogy a megszerzett információkat feletteseimmel is megosszam, ezzel elősegítve az intézményi működés és a szakmai fejlődés lehetőségét.

Annak ellenére, hogy számos tanulmány értelmezi magyar nyelven is az inklúzió és az integráció fogalmát, mégis hasonló jelentésű szavakként használják őket (Marton, 2019).

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, integrálása fontos és kiemelkedő helyet foglal el munkámban. Ezzel a képzéssel még inkább fogékony és elkötelezett lettem a

szemléletformálásra, az érzékenyítésre, és a látásmód pozitívvá tételére. Hiába van jelen hosszú évtizedek óta hazánkban az integráció, mégis nagy a káosz az emberek fejében ezzel kapcsolatban. A szülő sokszor értetlenül áll papírral a kezében a pedagógusok pedig nem mindig vannak felkészülve az ilyen esetekre. A folyamatos tájékoztatás, kommunikáció, a prevenció lehetőséget nyújt arra, hogy ezen gyerekek elfogadását, befogadását segítsük, ezzel megkönnyítve eredményes integrálódásukat. Fejlődésem ezen a téren a legmarkánsabb, mert még nagyobb elhivatottsággal folytatom a különleges bánásmódot igénylő gyerekek megsegítését. Érzéseimet és gondolataimat egy idézettel tudom a legjobban kifejezni:

„Az előítéletek és az ész kiegészítik egymást (...), amennyivel kevesebb van az egyikből, annnyival több van a másiktól.”

Bernard le Bovier de Fontenelle

2.3 Összegző reflexió a szakmai fejlődésről

Az 1990-es években történt változások után, a jogszabály lehetővé tette, hogy meginduljanak aza integrációs törekvések. Egyre több intézmény érezte magáénak a változást, mely eleinte csak a tárgyi, majd később a személyi feltételek megteremtésére irányult (Bánfalvy,2008).

Az előbbieken említett személyi feltételek biztosításához nagymértékben hozzájárulnak az egyetemeken elérhető szakvizsgát adó képzések. Az ezeken való részvétel nemcsak a kötelező képzés elvégzését biztosítja a pedagógusok számára, hanem hozzásegíti őket a folyamatos szakmai fejlődéshez is. Nem lehet elégszer hangsúlyozni az élethosszig tartó tanulást, mely garantálja a magas szintű professzionális tudást. A megszerzett ismeretek beépítése a mindennapi terápiákba hatékonyabbá teszi a fejlődés érdekében végzett munkát. A képzés kurzusain elsajátított jártasságok segítettek abban, hogy sokkal átfogóbb szaktudást szerezzek, mellyel a különös bánásmódot igénylő gyermekek elfogadását támogatni tudom. Mindannyian mások vagyunk, másképp gondolkodunk és viselkedünk, de egy dologban miért ne hasonlíthatnánk? Abban, hogy belső szükségletünk legyen az, hogy rászoruló embertársainkat segítsük, különösképpen a gyermekek esetében. Ők még tőlünk függenek, utánoznak minket, tanulva ezáltal viselkedésünkből. Járjunk elöl jó példával, hisz mindig tudunk újat tanulni, s tovább adni egy közös cél megvalósításának érdekében.

3. Továbbtanulási és fejlődési célok megfogalmazása

„Tanulj mindaddig, míg kedved lesz; kedved pedig mindaddig legyen, míg előmeneteleddel meg nem lehetsz elégedve.”

Marcus Tullius Cicero

3.1 A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába

A szakképzés kurzusain megismert módszereket munkám számos területén tudom alkalmazni. Számomra nagyon hasznos volt a hallott konfliktusmegoldási módok megismerése. Sokszor okozott gondot, hogy egy-egy problémás helyzetre hogyan reagáljak, akár gyerekekről, akár felnőttről volt szó. Mivel több technikát is elsajátítottam, ezért könnyebb kiválasztani, hogy melyiket használjam egy adott szituációban. Hiszem, hogy a megoldatlan helyzetek negatívan befolyásolják érzéseinket, ezért minden esetben törekszem a pozitív végeredményre. Munkám során ezt az értékrendet közvetítem a gyerekek felé is. Nekik is meg kell tanulni, hogyan kezeljék indulataikat, miként reagáljanak sértettségre, s mily módon legyenek képesek megoldani egy-egy konfliktust. Gyakorlati munkámban is megjelenik ez a tudás, mivel átfogóbb és sokrétűbb tanácsot tudok adni akár a szülőknek, akár a pedagógusoknak, hogy miként célszerű elkerülni, illetve megoldani a felmerült konfrontálódást.

Nagyon fontosnak tartom a szülők szerepét a terápiás folyamatok során. Különösen igaz ez azokra, akik sajátos nevelési igényű gyermeket nevelnek. Sokszor érezhetik magukat elveszetteknek, bizonytalannak, hogy miként tudnának a leghatékonyabban gyermekük segítségére lenni. Ezért gondoltam arra, hogy a szülői értekezleteken túl szükség lenne egy sokkal személyesebb, közvetlenebb kapcsolattartásra, ahol feltehetik kérdéseiket és gyakorlati útmutatót kaphatnak a fejlesztés hatékonysága érdekében. A terápia fontos része az otthoni gyakorlás, de sokszor nem tudják, hogy is kezdjenek hozzá. Lehetővé tenném a szülők számára, hogy elsajátítsák a fejlesztés szempontjából rendkívül fontos gyakorlatok alapjait. Így még eredményesebb lehet a munka, a gyermek hamarabb éri el a kívánt célt.

A szülők tanítása mellett jelentős szerepet kap az érzékenyítés, amit kiterjesztenék a kortársakra is. Sikeresebb lehet a terápia, ha megtanítjuk őket empátiával fordulni az érintett gyermekek felé. Ennek érdekében megszervezném, hogy a fejlesztésben nem részesülő gyermekek és

szüleik kipróbálhassák, hogy sokszor nem is olyan egyszerű a gyakorlatokat elvégezni. Ezáltal megtapasztalhatják, hogy ami neki teljesen természetes, az másoknak mennyi munkával és energiabefektetéssel jár.

Hiszem, hogy a befektetett idő megtérül és hosszú távon beváltja a hozzá fűzött reményeket. Bízom benne, hogy terveimet meg tudom valósítani, és ezáltal javul az együttműködés a szülők, a pedagógusok és gyógypedagógusok között, mely a gyermekek számára előnnyé válik.

3.2 Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálása

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről, 4. § 25. bekezdése alapján sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.” (2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről, 4. § 25. bekezdése)

Ezt a törvényt minden intézménynek ismernie kell, ahol integrált nevelés, oktatás folyik. Mégis előfordul, hogy nem tudják értelmezni a különböző fogyatékosági típusokat. Azok a hiányosságok, amik egyértelműek. láthatóak, jobban elfogadásra kerülnek, mint azok, melyek nem evidensek, esetleg kevésbé ismertek. Míg egy kerekesszék vagy egy fehér bot egyértelműen kifejezi használója állapotát, addig egy deviáns viselkedésű gyermeket elítélünk anélkül, hogy tudnánk mi áll a háttérben. Még ha tisztában is vagyunk helyzetével, akkor sem fogadjuk el úgy, mint például egy nem halló társát. Sajnos társadalmi szinten jelen van az előítéletesség, a megbélyegzés mely az esetek többségében az ismeretek hiányából ered. Intézményi szintereken is fellelhető ez a probléma a gyermekek és a szülők körében. A pedagógusok dolga lenne, hogy a hiedelmeket eloszlassák és csökkentsék a szakadékot a tipikus és az eltérő fejlődésű gyermekek között.

A legtöbb létesítmény nem rendelkezik a megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel ahhoz, hogy az inklúzió megvalósulhasson. A pedagógusok többsége tisztában van és ismeri a törvény által biztosított kedvezményeket, de sokszor nem tudják értelmezni, vagy épp a nevelő, oktató munkába beépíteni. Van olyan pedagógus is, aki még mindig nem tudja elfogadni azt, hogy

nem a lustaság az oka a gyengébb teljesítménynek, hanem az, hogy egy tanulási nehézség vagy zavar állhat a háttérben.

Sok intézményben a tárgyi feltételek sem adottak ahhoz, hogy megkapja a gyermek azokat a megsegítéseket, melyek a szakértői véleményben rögzítve vannak. A hivatalos dokumentumban meghatározott fejlesztési területek alapján a gyógypedagógus egyéni fejlesztési tervet készít, mely irányt mutathatna a pedagógusoknak ahhoz, hogy a differenciált nevelés, oktatás megvalósulhasson. Ehhez szükség lenne asszisztensek alkalmazására, de erre általában finansziális okok miatt nincs lehetőség. A nagylétszámú osztályokban a pedagógusnak így egyedül kell helyt állnia, ezért minimális esetben tudja csak alkalmazni, a differenciált foglalkoztatás lehetőségét.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátását tovább nehezítheti az is, amikor a szülő alacsony iskolázottsága miatt nincs tisztában gyermeke lehetőségeivel. Vagy épp fordítva: az értelmiségi szülő inkább szegyenként éli meg a sajátos nevelési igény tényét, ezért azt próbálja eltitkolni az intézmény előtt.

A törvényben előírt feltételeknek sajnálatos módon csak kisebb hányada valósul meg, így nem beszélhetünk valódi integrációról. Az inklúzió létrejötté még egy ennél is távolabbi cél, a jelenleg fennálló feltételek mellett.

Reflexió:

Véleményem szerint az integráció és az inklúzió jelenléte és szerepe a mai társadalomban nagyon méltatlan helyen áll. Kevés figyelmet kapnak az érintett gyermekek, és az őket megsegítő gyógypedagógus társadalom is. Elméleti síkon működik a rendszer, de a gyakorlatban több falba is ütközik. Ötletekben, újításokban nincs hiány, de az elvárható pozitív változás még mindig várat magára.

Robbanásszerű fejlődés talán csak akkor várható, ha változik a szemlélet, az attitűd, és ha a rendelkezésre álló innovációkat megfelelően tudjuk alkalmazni. Szélesebb körben terjedhetne az érzékenyítés és a rendelkezésünkre álló információk átadása. Szükség lenne egy olyan központi szabályozásra, mely biztosítaná minden integráló intézmény részére azokat a feltételeket, amelyek elengedhetetlenek az inklúzió megvalósításához.

„Senkit se nézzetek le! Nyomjátok el a saját szívetekben a helytelen gondolatmenetet, a sértő bizalmatlanságot embertársaitokkal szemben, helyette a legjobb értelemben magyarázzátok magatoknak mások cselekedeteit és szavait!”

Lev Tolsztoj

3.3 További szakmai tervek

Jövőbeni terveim között szerepel több szakmai tanfolyam elvégzése, melyekkel tovább bővíthetem tudásomat, szélesíthetem kompetencia határait. A logopédiai munkához szorosan kapcsolódik a mozgásfejlesztés, ezért szeretnék olyan szakmai továbbképzéseken részt venni, ahol ezeket a módszereket megismerhetem és elsajátíthatom.

Megvalósítandó terveim között szerepel, hogy a team munka nagyobb szerepet kapjon hivatásomban, azt egy professzionálisabb szintre tudjam emelni. Ehhez szükség lenne egy olyan kiadványra mely sok hasznos információt tartalmaz, amik nagyban megkönnyíthetik a szülők bevonását a fejlesztésbe. Ezzel elősegítve a gyermekek előrehaladását és a terápiás folyamatot.

A közeljövőben jelentkezni fogok a Pedagógus II. fokozatba lépéshez szükséges minősítő eljárásra. Ezzel is szeretném biztosítani folyamatos fejlődésemet és példát mutatni a fiatalabb logopédusok számára.

Napjainkban egyre több gyermeket diagnosztizálnak autizmus spektrumzavarral. Számos esetben logopédiai ellátásuk is javasolt. Ahhoz, hogy fejlesztésüket minél magasabb szakmai színvonalon tudjam megvalósítani, szükségesnek érzem átfogóbban tanulmányozni és megismerni ezen gyermekek különleges világát.

Remélem, hogy szakmai fejlődésem megvalósításához munkáltatóm támogató attitűdöt mutat és terveim a közeljövőben valóra válhatnak.

4. Összegzés

Portfólióm első részében szakmai életutam mellett ismerttettem a képzés elvégzésére irányuló motivációmat, valamint elképzeléseimet a szakvizsgával kapcsolatban. Kiemeltem erősségeimet, továbbá feltártam azokat a területeket, melyek fejlesztésével kompetenciáim

határai bővíthetnek. Megfogalmaztam céljaimat, melyek között szerepel a neveléstudomány szaknyelvének még magabiztosabb használata, a sajátos nevelési igényű gyermekek magasabb szintű ellátása és a team munka fontosságának hangsúlyozása. Írtam továbbá arról, hogy szeretnék segítséget kapni a különböző problémák felismeréséhez, valamint ezek hatékony megoldásához.

A következő fejezetben részleteztem azokat a dokumentumokat, melyek elősegítik szakmai fejlődésemet. Egyeik dolgozatomban egy esettanulmányt mutattam be, melyben egy számomra emlékezetes belső konfliktust ismertettem. A szemináriumi óra keretében megoldási javaslatokat is kaptam, melyek által már magabiztosabban kezelem a problémás helyzeteket.

A másik esszémben elkészítettem munkahelyem rendszerszemléletű elemzését, hatékonysági szempontból vizsgálva. Az elkészült tanulmányokat az órán bemutattuk, és egymást segítő reflexiókat fogalmaztunk meg, melyek elősegíthetik a produktív munkavégzést.

A harmadik reflektív dokumentum szintén egy esettanulmány, mely szakmai tapasztalatom meghatározó mozzanata volt. Dolgozatomban egy óvodás kislány megpróbáltatásait részletezem, melyben nehezményeztem, milyen sok idő telt el a probléma észlelésétől a sajátos nevelési igény megállapításáig. A történet tanulsága számomra az, hogy határozottabban képviseljem a gyermek érdekeit a diagnosztizálás folyamatában, hogy minél előbb megkaphassa a további fejlődéséhez szükséges ellátást.

Portfóliómat szakmai fejlődésem reflektálásával folytattam, melyben kiemeltem az élethosszig tartó tanulás fontosságát, valamint a szakvizsgát adó képzések jelentőségét, melyek nagy mértékben segítik azon pedagógusok munkáját, akik kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel foglalkoznak.

Szakmai dokumentumgyűjteményem utolsó részében megfogalmaztam tapasztalataimat és további szakmai terveimet a jövőre nézve. Kiemeltem azt is, hogy a kurzus elvégzése során megszerzett ismereteket és jártasságokat miként tudom hasznosítani saját gyakorlatomban.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs pedagógusa szakirányú továbbképzésen megszerzett szaktudás elhivatottabbá tett, hogy még nagyobb odafigyeléssel és szakmai hozzáértéssel forduljak az érintett gyermekek és családjaik, valamint az őket segítő pedagógusok irányába.

5. Felhasznált irodalom

- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet 33. § {2023.11.26}>URL:
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300015.emm>
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, 4. § {2024.04.04}>URL:
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv>
- Agóra Oktatási Kerekasztal (2013): Oktatáspolitikai alapvetések, Magyar Pedagógiai Társaság, Budapest 32-33.
- Balás Eszter: Beszédtechnika webinárium tréning 2021.
- Bánfalvy Csaba (szerk.): Az integrációs cunami. ELTE Eötvös Kiadó, Bp, 2008
- Hang-lépcső: A hangtani tudatosság fejlesztése 5-7 éves gyermekeknél. Szerzők: Magyarné Várbíró Zita, Szabóné Vékony Andrea, Szatmáriné Mályi Nóra
- Hornyán Anna: Konfliktuskezelés- Az óvodában alkalmazható hatékony konfliktuskezelési módszerek szubjektív ötlettára. Palatia Nyomda és Kiadó Kft. Budapest 2020.
- Kontra József (1997): Néhány modell a hatékonyabb iskolai munkakultúra megteremtéséhez. in: Iskolakultúra 1997/1 {2024.02.08}>URL:
http://real.mtak.hu/58864/1/18_EPA00011_iskolakultura_1997-1.pdf
- Marton Eszter (2019): A szülő és az iskola kapcsolata, szerepe a sikeres együttnevelés megvalósításában. Doktori disszertáció. Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Doktori Iskola Budapest.
- Ötéves Kori Logopédiai Szűrésre Épülő Hangtani Tudatosságot Feltáró Gyorsteszt: (vizsgálóeljárás a szótag- és fonémaszintű hangtani tudatosság mérésére) Szerzők: Magyarné Várbíró Zita, Szabóné Vékony Andrea, Szatmáriné Mályi Nóra)

6. Melléklet

1.sz. melléklet

NYILATKOZAT

a portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: **Nyirő-Horváth Dóra**

A Hallgató Neptun kódja: JPGOUM

A dolgozat címe: **SEGÍTENI- A JÖVŐBEN**

A megjelenés éve: 2024

A konzulens intézetének neve: Neveléstudományi Intézet

Kijelentem, hogy az általam benyújtott portfólió egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozáttal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemitulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: Kaposvár, 2024. április 16.

Nyirő-Horváth Dóra
Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Nyirő-Horváth Dóra (JPGOUM) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a portfóliót áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A portfóliót a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: Kaposvár, 2024. április 16.

Belső konzulens

3. sz. melléklet

SEGÍTENI- A JÖVŐBEN

Nyirő-Horváth Dóra

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs pedagógusa szakterületen szakvizsgára-felkészítő szakirányú továbbképzés – levelező tagozat

Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Tóth-Szerecz Ágnes, egyetemi tanársegéd, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus, Neveléstudományi Intézet

Portfóliómban szakmai életutam ismertetése után a képzésen tanultak alapján összeállított dokumentumokat mutatom be. Munkám első részében azzal foglalkozom, hogy a mindennapi életben adódó konfliktusok megoldására megkeressem és kiválasszam a legmegfelelőbb megküzdési stratégiát. A továbbiakban munkahelyem a Református Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény Igali Tagintézményének rendszerszemléletű elemzését mutatom be, a hatékonyság tükrében. Különös figyelmet fordítok a szemináriumi óra keretében kapott javaslatokra és azok beépíthetőségére saját munkakörnyezetemben. A következő fejezetben egy esetismertetésen keresztül bemutatok egy elhúzódó diagnosztizálási folyamatot, melyben központi szerepet játszik az idő. Beszámolok arról, hogy a hosszúra nyúlt folyamat során mennyivel később kapja meg a gyermek a neki járó fejlesztést. Ezután szakmai fejlődésem reflektív elemzésével folytatom. Kiemelem az élethosszig tartó tanulás fontosságát, illetve a szakvizsgát adó képzések jelentőségét, valamint, hogy ezek nagymértékben segítik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel foglalkozó pedagógusok munkáját. Szakmai dokumentumgyűjteményem utolsó szakaszában részletezem a képzés során szerzett tapasztalataimat, és további terveimet a jövőre nézve. Az elkövetkezendő időszakban több képzést is szeretnék elvégezni, hogy a logopédiai terápiák mellett más kórképekre is rálátásom legyen. Külön figyelmet fordítok az egyre gyakrabban előforduló autizmus spektrumzavarral diagnosztizált gyermekekre. Terveim között szerepel továbbá, hogy hangsúlyozzam a team munka jelentőségét, ezen belül kiemelve a szülők részvételének fontosságát. Dolgozatom összességében az integráció és inklúzió elméleti és gyakorlati megvalósításának összefüggését mutatja be. Felhívom a figyelmet a hiányosságokra és néhány megoldási javaslatot teszek ezek kiküszöbölésére.